

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין (עציר)

לפני **כבוד השופט אוהד גורדון**

בעניין: **המאשימה** מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים – עו"ד צור חוטה

נגד

הנאשם דוד יחיאל לויין
ע"י ב"כ עו"ד ורד רייפמן

גזר דין

רקע

1. הליך זה החל בספטמבר 2022. ניהולו נדחה לאורך תקופה לבקשות ההגנה, בין היתר בשל החלפת ייצוג ומשא-ומתן. ביום 13.11.23 הציגו הצדדים הסכמות, במסגרתן תוקן כתב האישום. לא הוצגו הסכמות לעונש.
הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, והורשע במעשים ובעבירות כדלקמן:
2. האישום הראשון עוסק במעשי רמיה שביצע הנאשם כלפי גב' רויטל בנון (להלן: "רויטל"). זו חיפשה הלוואה באמצעות האינטרנט, ביום 21.11.2021 או בסמוך לו, ונתקלה ב"פוסט" של הנאשם בקבוצת "פייסבוק" בשם "הלוואות בין חברים". במסגרתו, הציע הנאשם הלוואות. רויטל פנתה לנאשם והתכתבה עמו, תוך שציינה בפניו כי היא חירשת וביקשה את עזרתו בקבלת הלוואה של 150,000 ₪. לאחר שהנאשם בדק את פרטיה, מסר לה שדירוג אשראי נמוך שלה לא יאפשר לקבל הלוואה על שמה והציע שההלוואה תבוצע על שם בעלה, מר בנימין בנון (להלן: "בנימין").
3. לבקשת הנאשם, העבירה אליו רויטל את צילומי כרטיס האשראי, תעודת הזהות ורישיון הנהיגה של בנימין. הנאשם הציג מצג שווא כי הדבר נדרש לצורך בדיקת האפשרות לקבלת הלוואה. בפועל, פעל על מנת להוציא במרמה כספים מרויטל ומבנימין.
4. ביום 21.11.2021 ניגש הנאשם למגרש הרכבים "אוטו אלון" בבת ים, ובאמצעות מסמכי הזיהוי שקיבל מרויטל, ללא ידיעת בני הזוג או אישורם, רכש על שמו של בנימין רכב מסוג אודי A8 בעלות של 200,000 ₪. הנאשם חתם בעצמו על מסמכי הרכישה וקיבל מימון מלא לה, שאף הוא

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

נרשם על שם בנימין, בסך 200,000 ₪ מחברת "מימון ישיר". זאת, בפריסה ל-60 תשלומים ובריבית שנתית של 9.7% (להלן: "עסקת המימון"). על מסמכי עסקת המימון ועל הרשאה להקמת הוראת קבע מחשבונו של בנימין, זויפה חתימתו של בנימין בדרך שאינה ידועה למאשימה. את דמי פתיחת תיק המימון שילם הנאשם בכרטיס האשראי של בנימין. עוד רכש, יחד עם נציג המגרש, פוליסת ביטוח מקיף עבור הרכב בחברת "שלמה ביטוח", באמצעות כרטיס האשראי של בנימין. הנאשם לקח את הרכב והעלימו (להלן: "גניבת הרכב").

5. ביום 23.11.2021 פנתה רויטל אל הנאשם ושאלה אם יש חדש. בתגובה, רשם הנאשם שהוא יכול לעזור לבני הזוג בכך שירכוש על שמם רכב וביטוח, הם ידווחו שהרכב נגנב וכך יקבלו כסף. הנאשם ציין בפני רויטל שהרכב שווה 260,000 ₪, והסתיר ממנה את העובדה שעסקת הרכישה כבר בוצעה ביום 21.11.2021 ואת גניבת הרכב על ידו. הנאשם סיכם עם רויטל שהיא תקבל את כל הסכום ותשלם לו 20,000 ₪ עבור שירותיו, כך שייותרו בידה 240,000 ₪. עוד ציין בפניה, שתשיב את הסכום כהלוואה, בתשלומים של 3,000 ₪ לחודש למשך 80 חודשים, ואמר "זה קומבינה שלי". לבקשתה, הסכים לשנות את סכום החזר ל-1,500 ₪ לחודש. זאת, הגם שידע שבשלב זה לא יוכל להשפיע על תנאי החזר עסקת המימון - שכבר הושלמה בהלוואת בלוין, במסגרתה יידרשו רויטל ובנימין לשלם 60 תשלומים של 3,200 ₪, ובסוף התקופה לשלם כ-80,000 ₪ נוספים. כך פעל הנאשם כדי להשפיע על רויטל לשתף איתו פעולה בהונאת הביטוח.

6. לאחר שרויטל אישרה שניתן להתקדם בהלוואה, אמר לה הנאשם שעל בני הזוג להגיש תלונה במשטרה על גניבת הרכב, וסיפק 'סיפור' אותו יידרשו לספר במשטרה. לצורך כך, שלח לרויטל את תמונות הרכב, את רישיון הרכב החדש ואת פוליסת הביטוח שרכש על שמם. הנאשם ניסה להרגיע את חששותיה של רויטל ושלל בפניה כי דובר בהונאה, בטענת כזב לפיה הוא מעוניין לעזור לה ולבעלה בהיותם חירשים. עוד אמר לרויטל שאם היא לא מעוניינת, הוא יכול לבטל. רויטל השיבה שבעלה לא מעוניין לשתף פעולה עם ההצעה, ושהם יוותרו עליה. בתגובה, הנאשם מסר לה בכזב שביטל את העסקה ואמר "חבל זה דרך שהיא פשוט חוקית פשוט מעבירים לכם משהו עליכם כמו מתנה חבלי". זאת עשה, על אף שידע שהרכב כבר נרכש ונגנב על ידו.

7. בפועל, הנאשם לא עשה דבר, לא ביטל את עסקאות רכישת הרכב והמימון, ואף חסם את רויטל ביישומון "וואטסאפ" באמצעותו התכתבו. לאחר מספר ימים, גילו רויטל ובנימין שנרכש על שמם רכב ושיש להם חוב בסך 274,486 ₪. בהמשך קיבלו דרישת תשלום בגין נסיעה של הרכב במנהרות הכרמל.

8. בגין מעשים אלה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות: ארבע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); שתי עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; גניבת רכב, לפי סעיף 413ב(א) לחוק העונשין; ניסיון לשידול לידיעות כוזבות בעבירת פשע, לפי סעיף 423 בצירוף סעיף 33 לחוק העונשין; ושתי עבירות של שימוש ברכיב

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

- חיוני בכוונה להונות בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 40(ב)2) בנסיבות 40(ג)1) לחוק שירותי תשלום, תשע"ט-2019 (להלן: "חוק שירותי תשלום").
9. האישום השני עוסק במעשים שביצע הנאשם כלפי גב' ס.ד., הסובלת מפיגור שכלי, ובנה ד.ב. הסובל מעיכוב התפתחותי בולט, וממום בלב. ביום 25.6.2022 חיפשו הם הלוואה באמצעות האינטרנט, וס.ד. פרסמה ב"פייסבוק" שהיא מעוניינת בהלוואה, בציון מספר הטלפון של ד.ב. הנאשם פנה אליהם, והציע סיוע בקבלת הלוואה. הוא הגיע לביתם ונפגש עמם, הבחין בכך שהם סובלים מבעיות שונות והחליט לנצל את מצוקתם. זאת עשה תוך שימוש באיומים קשים, מעשי מרמה וניצול נמשך של חולשתם של ד.ב. ואמו, על מנת לקבל מהם מאות אלפי שקלים:
10. סמוך לאחר פגישתם, ביום 27.6.2022, ביקש הנאשם מד.ב. את כרטיסי האשראי שברשותו יחד עם הקוד הסודי, בטענת שווא כי הדבר נדרש לצורך בדיקת רו"ח. כן ביקש את פרטי ההזדהות של ד.ב. בבנק, לרבות הסיסמה. ד.ב. העביר לנאשם את צילום כרטיס האשראי שלו ואת הקוד לבנק. כשראה הנאשם באתר הבנק שלד.ב. יש כרטיס אשראי נוסף, דרש לקבל גם את פרטיו. עוד הנחה את ד.ב. לדווח לו על כל הוצאה כספית. ד.ב. פעל כמצוותו ושלח לו עדכון על כל הוצאה שהוציא.
11. בהמשך היום, פנה הנאשם לד.ב. והסביר לו שבעקבות שיחה עם רואה החשבון, עליהם לקנות שלושה מכשירי טלפון מסוג איפון 13 וסמסונג גלקסי אולטרה 22, בהוראות קבע מהחברות פלאפון, סלקום ופרטנר, כשהתשלומים יועברו לעסק אותו יקימו עבור ד.ב. הנאשם דחק בד.ב. לרכוש את המכשירים באותו יום, לדבריו לצורך פגישות עם בנקאים שיאשרו את ההלוואות ושיש לתת להם את המכשירים. הנאשם אף שלח לד.ב. את מספרי הטלפון למכשירים אותם ירכוש. ד.ב. ניגש לחנות לבצע את הרכישה, אך לא הצליח כי לא אושרה לו הקמת הוראת קבע.
12. עוד באותו היום, הזמין הנאשם כרטיסי אשראי שונים על שם ד.ב. ודרש ממנו לשלוח אליו את הקודים (שקיבל בהודעות טקסט), ואת הסיסמה לחשבון הדוא"ל שלו.
13. ביום 28.6.2021 ביקש הנאשם מד.ב. להגיע לתחנת רכבת בתל אביב לצורך בדיקת ההלוואה. כשנפגשו, ביקש מד.ב. להעביר אליו את שלושת כרטיסי האשראי שברשותו ואת הקוד הסודי שלהם, בטענה שהדבר נדרש לבדיקות ההלוואה. ד.ב. עשה כבקשתו. באותה פגישה, לקח הנאשם את ד.ב. לסניף של חברת פלאפון והורה לו להיכנס לבד ולרכוש טלפון "עסקי". עוד הורה לד.ב. להשאירו בשיחת טלפון באמצעות רמקול הטלפון שלו, ואיים עליו שאם ינתק את השיחה "לא יהיה טוב". כן הנחה את ד.ב. למסור גרסה שקרית לגבי נסיבות הימצאותו במקום. נציגי המכירות חשו שדבר מה לא כשורה, שאלו את ד.ב. אם מישהו מאיים עליו ולבסוף סירבו למכור לו מכשיר ללא אישור גורם נוסף בחברה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

14. הנאשם אף פנה למספר חברות מימון לצורך לקיחת הלוואות שונות על שם ד.ב., תוך שהנחה את ד.ב. לשלוח לו קודים אותם קיבל, בהודעה לטלפון הנייד.
15. ביום 30.6.2022, לאחר שנודע לנאשם שלד.ב. יש דירה בקרית ביאליק, ביקש מד.ב. להגיע לאזור המרכז לצורך פגישה עם אדם, שייתן לו הלוואה. הנאשם אסף את ד.ב. מתחנת הרכבת ולקח אותו לפגישה עם אדם, שזהותו אינה ידועה. הנאשם הנחה את ד.ב. להיכנס למשרד ולבקש הלוואה על סך של חצי מיליון ₪ כנגד נכס, והנחה את ד.ב. לומר בכזב ש"אבי" שלח אותו. גם ניסיון זה לא צלח, וההלוואה לא אושרה.
- מאותו יום, לחץ הנאשם על ד.ב. ששיג עבורו את חוזה השכירות והארנונה של הדירה, וכעס עליו כשהתקשה להשיג את המסמכים.
16. לאחר מספר ימים, ביקש הנאשם מד.ב. להגיע לאשדוד ולקח אותו לחנות אופנועים. בה, הציג בפני ד.ב. מצג שווה לפיו יש לרכוש אופנוע על מנת שיוכלו לפתוח עסק שליחויות ולהרוויח כסף. הנאשם הסביר לד.ב. בכזב שייפתח חברה על שמו ויעביר את הבעלות באופנוע על שם החברה. ד.ב. האמין לדבריו, ניסה לרכוש אופנוע, אך לא הצליח לקבל מימון לצורך הרכישה.
17. ביום 2.7.2022, בעקבות חובות שהחלו להיווצר לד.ב. בשל רכישות אותן ביצע הנאשם באמצעות כרטיסי האשראי, פנתה ס.ד. אל הנאשם ואמרה לו שלד.ב. חזרו התקפי החרדה, כי היא חוששת לו ולא רוצה שתיגרמנה לו בעיות בהוצאה לפועל ובבנק, וכי ד.ב. מעריך את הנאשם אך חושש מאוד. בהמשך היום אמרה לנאשם שד.ב. סובל מכאבים בחזה, וכי הם בדרכם לבית החולים.
- למחרת, לאחר שס.ד. עדכנה את הנאשם שהם שבו מבית החולים ושמצבו של ד.ב. התדרדר, ראה הנאשם שד.ב. עשה שימוש בכרטיס אשראי. הוא ניסה להשיגם בטלפון וכשלא ענו שלח להם הודעות בהן כתב שאם לא יענו לו, הוא יפסיק את עבודתו והם יידרשו לשלם עבורה. עוד שלח הודעה קולית בה צעק על ד.ב. על כך שביצע קניות, ואיים להתקשר לסבו של ד.ב. אם לא ייענה מיד. ס.ד. וד.ב. רשמו לנאשם שהם רעבים והלכו לקנות אוכל, והנאשם איים על ס.ד. שלא תכתוב לו יותר ("עוד פעם תכתבי זה לא יגמר טוב") ושהוא ממשיך לדבר רק עם ד.ב.
18. במספר הזדמנויות שונות שאל ד.ב. את הנאשם מתי יעביר אליו כספים אותם הבטיח לו, וביקש שהנאשם יטפל בחיובים השונים שנשלחו אליו. בתגובה, דחה הנאשם את ד.ב. פעם אחר פעם, בטענה כי הנושא בטיפול.
19. בנוסף, במספר הזדמנויות הורה הנאשם לד.ב. להזמין פנקסי שיקים מהבנק שלו. ביום 7.7.22 עדכן ד.ב. את הנאשם כי אסף את השיקים מהבנק. בתגובה, ביקש הנאשם כי ד.ב. ייגש עם השיקים ותעודת זהות לסניף 'מחסני חשמל' באזור מגוריו, וכשהגיע לחנות ביקשו לרכוש עבורו מצלמה מסוג 'גימבלי'.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

20. ביום 10.7.2022 ביקשה ס.ד. מהנאשם שלא ילחץ על ד.ב. מאחר והוא במצב רפואי עדין מאוד והיא מפחדת שהוא עלול למות מכל מתח קטן בשל מצבו המורכב. הנאשם התעלם מבקשה זו ולא חדל ממעשיו.
21. לאחר שהניסיונות לקבל הלוואה לא צלחו, הגיע הנאשם מספר פעמים לפגוש את ד.ב. והציע, כי יעשו "קומבינה" עם הדירה של ד.ב. לפיה "כאילו" ימכרו את הדירה ולאחר מכן יחזירו אותה. הנאשם הסביר לד.ב. שיש משפחה שמעוניינת לרכוש את הדירה ואיים עליו שמדובר ב"משפחת פשע", ושם לא יעשה כדבריו הוא יספר לבני המשפחה שד.ב. "עושה בעיות". הנאשם ציין בפני ד.ב. שהוא מכיר את כל משפחתו, יודע איפה הם גרים ואיים עליו שאם לא יעשה כמצוותו, הוא יפגע באמו של ד.ב., בסבו וסבתו ובכלבת המשפחה. בשל חששו של ד.ב., הוא שיתף פעולה עם ניסיון הנאשם למכור את הדירה:
22. במהלך יולי 2022 יצר הנאשם קשר עם המתווך אלעד לוי (להלן: "המתווך") וביקש שיבוא לראות את הדירה לצורך מכירתה. המתווך ביקר בדירה, פגש את ד.ב. לאחר הסיוור ושוחח עם הנאשם, שסיפר לו בכזב שהוא חבר של בן דוד של ד.ב., וכי האחרון מעוניין למכור את הדירה. הנאשם סיפר למתווך שד.ב. רכש את הדירה לפני כשנה בסך של 1,450,000 ₪, ושלח לו את חוזה הרכישה. המתווך עדכן את הנאשם שמחירי הדיור עלו ושללהבנתו ניתן לפרסם את הדירה במחיר התחלתי של כ-1,500,000 או 1,600,000 ₪. הנאשם השיב שהוא חייב למכור את הדירה בדחיפות, ולכן יסכים גם למחיר של 1,200,000 ₪.
23. בשל המחיר הזול, קבע המתווך עם הנאשם פגישה בדירה כבר למחרת. ממנה, הלכו למשרדו של עו"ד גל מזרחי. בפגישה הסביר עו"ד מזרחי שנוכח מצבו של ד.ב. ולהשלמת העסקה נדרש אישור אפטרופוס או פסיכיאטר, לפיו ד.ב. כשיר לבצע עסקאות. בהמשך, שלח הנאשם למתווך ולעו"ד מזרחי אישור משנת 2019 לפיו רופא המשפחה של ד.ב. אישר שהוא רשאי לבצע עסקאות. עו"ד מזרחי סירב להסתפק בכך ודרש אישור רפואי עדכני מפסיכיאטר. הנאשם שלח את ד.ב. לקבל אישור, וביום 13.7.2022 קיבל ד.ב. אישור מרופא המשפחה שלו, לפיו הוא כשיר לבצע עסקאות. גם המתווך חש כי דבר מה אינו כשורה, התעכב בביצוע העסקה ופנה לגברת, שמכרה לד.ב. את הדירה. זו פנתה לסבו של ד.ב. וסיפרה לו על הניסיון למכור את הדירה. הסב פנה לד.ב. ולס.ד. ושאל לפרש העניין. ד.ב. שחשש לשלום משפחתו, הכחיש את הדבר.
24. ביום 15.7.2022 פנה ד.ב. לנאשם ואמר לו שהוא מעדיף שיהרגו אותו מאשר שיוציאו אותו ואת אמו מהדירה, ושהוא מעדיף להיות עם משפחות פשע. הנאשם השיב שאף אחד לא הורג אף אחד, וש"עכשיו הם יתקשרו לסבא וסבתא ויגידו לתת 140 אלף על כל העבודה הזאת" ו"אברגיל לידי עכשיו". לשמע איומים אלה, חזר ד.ב. לפעול על פי הוראות הנאשם, שהגיב ואמר "ככה אני אוהב אותך".

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

25. במקביל, ביום 17.7.2022 פנה סבו של ד.ב. לעו"ד ישראל הרפז וביקשו לבדוק את הנושא. עו"ד הרפז שוחח עם ס.ד. שמסרה שהיא וד.ב. מאוימים וכי היא חוששת לחייו של ד.ב. בהמשך שוחח עו"ד הרפז עם ד.ב., שמסר תשובות מבובלות בשאלה האם חתם על מסמכי מכר, והיה לחוץ ומפוחד.

26. לאור הקשיים בעסקה מול המתווך, ביום 15.7.2022 או בסמוך פרסם הנאשם את הדירה באתר "יד 2", הציג עצמו בכזב כ"קובי" ומסר מספר של טלפון חד פעמי בתשלום מראש. באותו יום יצר עמו קשר מר ג'אן יצחק ליאני (להלן: "ג'אן"), והשניים קבעו שג'אן יבוא לראות את הדירה. הנאשם הציג בפני ג'אן מצג שווא לפיו ד.ב. צריך לעזוב את הארץ ולכן לחוץ למכור את הדירה, אפילו במחיר של 1,250,000 ₪. ביום 17.7.2022 הגיע ג'אן עם בני משפחה נוספים שלו לדירה, שם פגשו את ד.ב., החליטו להתקדם לרכישה ושוחחו בטלפון עם הנאשם. הנאשם סיכם את תנאי המכירה עם ג'אן ודרש, כתנאי לעסקה, לקבל 20% מהסכום בסמוך לחתימה.

ג'אן ובני משפחתו הבחינו במוגבלותו של ד.ב. והתעניינו מדוע הוא מוכר את הדירה ומהם קשריו ל"קובי". בהנחיית הנאשם, אמר להם ד.ב. שמדובר בקרוב משפחתו שעוזר לו, וסרב שהקונים יעמדו בקשר עם אמו. ג'אן גם שאל את הנאשם לגבי טיב קשריו עם ד.ב. ונענה, בכזב, שהנאשם הוא יוצא יחידה מובחרת, ד.ב. הוא קרוב של אחד מחייליו שנמצא בחו"ל, וכי ד.ב. נסחט בידי בני משפחתו והנאשם התבקש לסייע לו. ג'אן נסע לפגוש את הנאשם שהמשיך להציג עצמו בכזב כ"קובי". השניים קבעו פגישה, למחרת, יחד עם ד.ב. במשרדה של עו"ד טולדנו, שייצגה את ג'אן. הנאשם אמר שלא יוכל להגיע לפגישה וביקש מג'אן שישמור על ד.ב. בנוסף, כתנאי להסכם דרש הנאשם תשלום ראשון בסך 312,500 ₪, שבהתאם לסיכום עם ד.ב. היו אמורים להגיע לנאשם.

27. ביום 18.7.2022 הביע ד.ב. את התנגדותו להשלמת העסקה. הנאשם ואדם נוסף יצרו קשר עם ד.ב. ואיימו עליו "שלא ישחק איתם משחקים", שילך לחתום על המסמכים אצל עורכת הדין וכי אם יעשה בעיות, חבל עליו ועל משפחתו. הנאשם כתב לד.ב. "הם כולם נוסעים לצפון אני לא רוצה שיהיה בלאגן" ו"אתה לא מבין מי זה האנשים האלה". ד.ב. התחנן בפני הנאשם שאינו רוצה לחיות, כי יעשה הכל ואינו רוצה להיות חייב 300,000 ₪. הנאשם ביקש מד.ב. תשובה ברורה האם הוא מתכנן ללכת לחתום על החוזה וכי הוא "ככה או ככה ילך" וכי עדיף ש"ילך בטוב" אחרת יבואו אליו ולאמו ויהיו בעיות וכי "עם אתה לא הולך היום יבואו אליך הביתה ולא יהיה בית בכלל" (הטעות במקור). נוכח האיומים, הסכים ד.ב. לחתום על חוזה המכר. בהמשך היום שלח הנאשם הודעה לד.ב. ואמר שהוא יודע שס.ד. מפריעה לעסקה, כי הנאשם רב עם "האברג'ילים" ולא רוצה שהם יבואו וייקחו את אמו ואת כלבתם, וכי "יהיה בעיה רצינית, זה יהיה בעיה שיהיה אפילו בחדשות הבעיה הזאת". בעקבות האיומים, החליט ד.ב. לחתום על החוזה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

28. בשעה 16:00 לערך נפגשו הצדדים לעסקה במשרדה של עו"ד טולדנו. בתחילת הפגישה הגיש ד.ב. לעורכת הדין מסמך רפואי מרופא המשפחה, המעיד על כשירותו לפעולות. בנוסף, בהוראת הנאשם סיפר לעו"ד טולדנו סיפור כוזב בנוגע לנסיבות מכירת הדירה והצורך בקבלת כספים במהרה. במהלך הפגישה שוחח הנאשם עם ד.ב. מספר פעמים. נוכח חששו של ד.ב. מאיומי הנאשם, הוא חתם על חוזה למכירת הדירה.
29. במקביל, ביום 18.7.2022 קבע עו"ד הרפו פגישה עם ד.ב. וס.ד. לשעות אחר הצהריים. כשהגיעה שעת הפגישה וד.ב. לא הופיע, יצרו עו"ד הרפו וס.ד. קשר עם ד.ב., שאמר להם כי הוא חושש לחייו ומתחבא. עו"ד הרפו וס.ד. נסעו לאסוף את ד.ב., שסיפר להם כי חתם על מסמכים למכירת הדירה.
- עו"ד הרפו החליט לנסוע לעורכת הדין כדי לעצור את המכר. ס.ד. וד.ב., שחששו לחייהם, ביקשו שייקחם קודם לביתם כדי לקחת בגדים ולהסתתר בבית מלון, שכן הנאשם הכיר את כתובתם. לאחר שאספו ציוד אישי, נסעו השלושה לעו"ד טולדנו, וסיפרו לה כי חתימת ד.ב. על החוזה בוצעה בשל איום על חייו. עו"ד טולדנו, שחשה עוד קודם שדבר מה אינו כשורה, זימנה את רוכשי הדירה וערכה הסכם לביטול המכר.
30. עוד בטרם החתימה על הסכם מכר הדירה, הנחה הנאשם את ד.ב. לפגשו בעכו לאחר החתימה. ד.ב., שחשש לחייו, לא הגיע לפגישה ואמר לנאשם שהוא צריך ללכת לעו"ד הרפו. לשמע הדברים החל הנאשם לשלוח לד.ב. הודעות בהן איים שיפגע בו ובבני משפחתו, וניסה מספר פעמים להתקשר לד.ב.
- עו"ד הרפו ענה לאחת השיחות, וכשאמר לנאשם שהוא עורך הדין של ד.ב., ניתק הנאשם את השיחה. בהמשך אותו יום ולמחרת, המשיך לשלוח לד.ב. הודעות מאיימות ("אנחנו לא נעזוב אותך", "אתה תשלם על הכל היום" – ועוד כמפורט בפסקה 41 לכתב האישום), התבטא בשיחה עם ד.ב. כי "יגיעו" אליו לבית ולעבודה ו"היום הכל ייגמר", ושלח לד.ב. תמונה בה ניתן לראות את ביתם של ד.ב. וס.ד.
31. במקביל להתנהלות הנאשם סביב מכירת הדירה, הנאשם השתמש בכרטיסי האשראי שקיבל מד.ב., בהיקף של אלפי שקלים. בנוסף, משך 700 ₪ מחיסכון של ד.ב. בבנק, ללא הסכמתו.
32. בשל מעשים אלה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות: ריבוי עבירות של סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין; ריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; ריבוי עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; וריבוי עבירות של שימוש ברכיב חיוני בכוונה להונות בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 40(ב)(2) בנסיבות 40(ג)(1) לחוק שירותי תשלום.
33. לפי האישום השלישי, מיום 17.8.2022 ועד להגשת כתב האישום נדרש הנאשם לשהות ב'מעצר בית' מלא בביתו, בפיקוח אנושי. ביום 9.9.2022, בסביבות השעה 7:00, ניצל את העובדה שאביו,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

שפיקח עליו אותה עת, נרדם, ויצא לבקר את חברתו המתגוררת בעכו. בשעה 10:53, בדרכו הארבעה בעכו, ביקשו שוטר להזדהות והנאשם, שידע שהוא מפר את תנאי השחרור, סיפר לשוטר שאין ברשותו תעודת זהות ושאינו זוכר את מספרה. רק לאחר בדיקת פרטים מזהים אחרים, זוהה הנאשם. השוטר הודיע לנאשם שהוא עצור וניסה לאזקו, אך הנאשם ניסה לברוח. לאחר מרדף קצר, הוא נתפס.

34. בשל כך, הורשע בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

ראיות ועדויות לעונש

35. המאשימה הגישה את רישומו הפלילי של הנאשם, ובו הרשעה אחת מבית דין צבאי. היות שגורן דין זה הוא פומבי ומדובר בהרשעה שהתיישנה ונמחקה, לא אציג כאן את פרטיה.

להמחשת הלחץ שהופעל על ד.ב., הגישה המאשימה מתוך חומר החקירה גם התכתבויות בינו לבין הנאשם, והקלטות של הקשר ביניהם אותן גם השמיעה בישיבת הטיעון לעונש.

36. גב' רויטל בנון, הנפגעת באישום הראשון, העידה באמצעות תרגום לשפת הסימנים. היא מסרה כי התגרשה לפני כשנה, בשל ריבים שנגעו לכספים שנלקחו בידי הנאשם. היא טענה שהנאשם פירק את משפחתה, כי נדרשה לעבוד במספר עבודות בשל החובות הכספיים וכי אינה מצליחה לפרוע אותם וחייה קורסים. מצב זה גרם להחמרה במחלה בה היא לוקה (שמפאת צנעת הפרט לא תוצג כאן). עוד תיארה מצוקה נפשית וסבל, וכעס רב על הנאשם. בחקירתה הנגדית, אישרה שכבר כשפנתה לנאשם הייתה במצוקה כלכלית וחשבונה הוגבל, ולכן הפעולות מושא האישום בוצעו על שם בעלה (כיום גרושה). עוד אישרה כי הכספים שנגזלו מחשבון בעלה הושבו, אך אמרה שישנו עדיין תיק פתוח כנגד שני בני הזוג בהוצאה לפועל, וכי הרכב נותר אצל הנאשם. עוד חזרה על ההחמרה במחלתה עקב מעשי הנאשם ותיארה, כי היא נוטלת יותר תרופות, וכי גופה חלש ומקשה על עבודתה.

37. אף ההגנה הגישה מסמכים לעונש: ריכוז תיקי הוצאה לפועל, מסמך רפואי ועתירת אסיר שהגיש הנאשם. אלה יידונו בהמשך.

38. בנוסף, העידו עדים לעונש מטעם ההגנה לעונש: מר מיכאל לויין, אחיו הצעיר של הנאשם, סיפר על קשר טוב עמו, וכי מדובר באדם טוב לב שעוזר לאחרים. עוד תיאר את תחושותיו לאחר שלמד על העבירות מכתבה בטלוויזיה, ואז גם למד שהנאשם נקלע לבעיה כספית וחש שאין לו ברירה. העד סיפר כי ביקר את הנאשם במעצר ועל חריגות ההליך לאורח החיים הנורמטיבי של משפחתו. עוד ציין שהאחרונה נכונה לספק לנאשם מעטפת הולמת לצורך שיקומו. כן אמר שלנאשם בעיות קיבה ובכלא לא מסופק לו אוכל מתאים. הוא עתר להתחשבות בגזירת העונש.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

39. גב' לנה לויין, אמו של הנאשם, תיארה כי הנאשם היה ילד טוב והגן על אחרים, ומסרה כי לא ידעה שהסתבך עד לגילוי העבירות בכתבת טלוויזיה. עוד תיארה כיצד היא ויתר בני המשפחה מלווים את הנאשם בתקופת המעצר, וביקשה לאפשר לנאשם לצאת מהמצוקה ולהקל בעונשו.

הטיעונים לעונש ודברי הנאשם

40. ב"כ המאשימה ביקש לראות כל אישום כאירוע נפרד לצורך קביעת מתחמי העונש. זאת, בשל השוני ביניהם, לרבות בזהות הנפגעים ובפרקי הזמן.

עוד עמד על חומרת המעשים. לגבי האישום הראשון ציין את היות המתלוננת אישה מוחלשת שסבלה ממצב כלכלי בעייתי, ואת האופן בו קנה הנאשם את אמונה, וניצלו. צוינו הערכים המוגנים שנפגעו, סכומי הנזק הגבוהים, והניסיון של הנאשם לרתום את בני הזוג להונאת ביטוח מבלי לספר להם שהרכב כבר נרכש, ובניסיון לכסות על מעלליו הקודמים ולהקשות על בני הזוג להתלונן נגדו בעתיד. צוינו קשיי המתלוננת, בשל מוגבלותה, להתנהל במצב זה אל מול חברת המימון והמשטרה, וכי תלונותיה טופלו רק לאחר שנחשפו בתקשורת. נטען שדובר במרמה מתחכמת, וצוין כי תיקי ההוצל"פ כנגד בני הזוג לא נסגרו אך "הוקפאו" כך שחברת המימון תידרש בסופו של דבר לשאת בנזק. עוד נטען שהעבירות בוצעו מתוך בצע כסף, ושאינן להתחשב בטענת הנאשם כי ביצע את העבירות בשל חובות כספיים.

המאשימה הפנתה לפסיקה העוסקת בענישה, בגין העבירות השונות בהן הורשע הנאשם. נטען, כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 2-4 שנות מאסר, לצד ענישה נלווית.

לגבי האישום השני, הדגיש ב"כ המאשימה את מצבו של ד.ב. הנראה ומתנהל כילד בשל העיכוב ההתפתחותי הבולט ממנו הוא סובל. ד.ב. סובל גם ממום בלב, ואמו סובלת מפיגור. נטען שהנאשם ניצל את האלמנטים הללו בדרך של לחץ בלתי פוסק לרבות עשרות שיחות והודעות יומיות, וסחיטה באיומים כשהדברים לא התרחשו לפי רצון הנאשם. צוין מהלך הסלמה כמתואר באישום, בציון כי דירתו של ד.ב. נרכשה בכספי פיצויים שקיבל בגין רשלנות רפואית בלידתו, והנאשם ניסה לגזול זאת.

המאשימה גם ציינה את ניסיונה של האם למנוע פגיעה בד.ב. בשל ההחרפה במצבו, עת שוחחה עם הנאשם בנושא, וכי האחרון, במקום לרחם, הגיב באכזריות רבה ובצעקות על ד.ב. ואמו משום שראה בחיוב האשראי כי רכשו מזון מכספם בעת ששהו בבית החולים (לעניין זה הושמע מקטע הודעה קולית ששלח להם הנאשם). המאשימה הוסיפה ועסקה בניסיונות הנאשם למכור את דירתו של ד.ב. במחיר מוזל, לרבות ניסיונות שלו לשפר את סיכויי ההצלחה של מזימתו לאחר שנכשלה אל מול המתווך. הושמעו הקלטות של הקשר בין הנאשם לד.ב., וזאת להמחשת מצוקתו של האחרון אל מול הלחץ שהופעל עליו למכור את דירתו. צוינו הערכים המוגנים שנפגעו מהעבירות, והוצגה פסיקה לעניין מדיניות הענישה הנוהגת. נטען למתחם עונש הולם,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

שבין 4-7 שנות מאסר, לצד עונשים נלווים. לגבי האישום השלישי, טענה המאשימה למתחם שבין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל.

המאשימה הוסיפה וטענה כי בעניינו של הנאשם לא מתעורר היבט שיקומי ולא התבקשה חוות דעתו של שירות המבחן, וכי יש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני זה של הנאשם. המאשימה ציינה, כך בהסכמת הצדדים, כי במסגרת מו"מ הנאשם הציע להפקיד פיצוי כולל של 50 אלף ₪, ומסרה שסירבה לכך כי סברה שהסכום נמוך מהפיצוי הראוי. עוד טענה, כי הנאשם שוחרר מהשירות הצבאי בנסיבות הקשורות בהליך המופיע ברישום הפלילי.

התבקש לגזור לנאשם עונש של שבע שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס משמעותי, פיצוי בסך 25,000 לכל אחד מנפגעי העבירה באישום הראשון ו-50 אלף לכל אחד מנפגעי העבירה באישום השני.

41. מנגד, טענה ההגנה שיש לקבוע מתחם עונש אחד לכל העבירות בהן הורשע הנאשם. נטען שהם נעשו כחלק מתכנית עבריינית אחת, תוך מספר חודשים ובשיטת ביצוע דומה. נסקרו הערכים המוגנים שנפגעו מן המעשים ונסיבות הביצוע. נטען כי העבירות לא בוצעו בתחום, שכן הנאשם פרסם מודעה בחשבון ה"פייסבוק" הפרטי שלו, חתם על חלק מהמסמכים בשמו הפרטי ללא ניסיון לטשטש את מעשיו, לא בחר את קורבנותיו אלא הם שיצרו עמו קשר ולא תכנן "לצוד" דווקא קרובות מוחלשים. בכלל זה נטען, שהנאשם סבר שהמתלונן באישום השני רשאי לבצע עסקאות שכן רופאו אישר זאת.

ההגנה הוסיפה וטענה שלא נגרם נזק ממעשי הנאשם, שכן הוראות הקבע שבוצעו בכרטיסי האשראי וההלוואות מושא האישום הראשון בוטלו, דירתו של ד.ב. לא נמכרה והסכומים שהגיעו לידי הנאשם אינם גבוהים. ההגנה חזרה וציינה כי הנאשם הציע פיצוי בשלב המו"מ. נטען שהנאשם ביצע את העבירות בשל משבר כלכלי שחוה בעסקיו – חברת ניקיון שהיה בעליה קרסה, וחובות שצבר הלכו ותפחו והניבו הליכי גביה וצווי מאסר בגין אי תשלום מזונות. הוגש ריכוז תיקי הוצאה לפועל של הנאשם מיום 21.6.23 ונטען, שלנאשם חובות בהוצל"פ בסך של כ-2.3 מיליון ₪, כי נדרש להלוואות מגורמים שונים ושקע בחובות גבוהים עוד יותר, ולכן ביצע את המעשים.

גם ההגנה הציגה פסיקה, לתמיכה בטיעון לפיו מדיניות הענישה מקלה מזו שנטענה בידי המאשימה. לשיטתה, מתחם העונש ההולם לכל העבירות נע בין 18-36 חודשי מאסר. צוין שהנאשם נעדר עבר פלילי וכי העבירות חריגות לאורח חייו. עוד צוין שהוא נשוי ואב לקטין ממערכת יחסים קודמת, וכי ייפגע ממאסר ממושך שיחייב נתק מבנו. תוך הגשת אישור רפואי נטען, שהנאשם סובל מבעיה רפואית המצריכה תזונה מותאמת, שלא מסופקת לו במעצר, וכי הגיש בנושא עתירת אסיר שטרם נדונה. צוינו משך המעצר וקשיי הנאשם במהלכו, ובכלל זה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

נטען לצפיפות בתאים הנובעת מעומסי כליאה בשל המלחמה, וכי הנאשם התנדב לישון על מזרן על הרצפה כדי לשמור את המיטות לעצורים מבוגרים יותר.

ההגנה הוסיפה וטענה לפגיעה במשפחת הנאשם, שנאלצת לתמוך בו, ברעייתו ובילדים, למרות שאינה אמידה. נטען שעניינו של הנאשם פורסם בתקשורת והסב בושה לו ולמשפחתו, וכי הוא מכה על חטא. צוינה הודאת הנאשם שחסכה זמן ועדויות, ונטען שהנאשם התנצל בפני המתלוננת מושא האישום הראשון כבר בעימות עמה, ושחרטתו הומחשה גם בהצעת הפיצוי הנזכרת לעיל. עוד נטען ששירת בקבע כשוטר צבאי, ונאלץ לפרוש מהצבא לאחר מעורבות בתאונה, וכי לאורך מעצרו ששימש כתומך לעצורים במגרש הרוסים ולא ביצע הפרות משמעת, סיים קבוצה של התמודדות במעצר ועתיד לקבל תעודה מפעילות בבית הכנסת במעצר.

בשל אלה, ההגנה ביקשה לגזור לנאשם עונש מתון, ברף התחתון של המתחם.

42. הנאשם נשא דברים, בהם מסר שהוא מתבייש ומצטער על מעשיו, וכי שגה ופגע במתלוננים. הוא אמר כי הבטיח לרויטל שיפצה אותה, והתנצל בבית המשפט בפניה ובפני אימו. הוא מסר כי ביצע את העבירות בשל חובות שצבר לאחר שכשל בעסקיו ובשל הלוואות שנטל. כן תיאר את קשייו במעצר הממושך, לרבות בשל העדר תזונה לה הוא זקוק ותנאי כליאה צפופים. כן מסר שהחליט לחזור לדרך היושר ולהשתקם כלכלית לאחר שישוחרר, והבטיח שלא לבצע עבירות בעתיד.

דיון

43. אני מקבל את עמדת המאשימה, לפיה נדרש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אחד מהאישומים. אמנם, ישנם קווים משותפים מסוימים בין האישום הראשון לשני, שעניינם בהונאת קרבנות תמימים ומוחלשים, פגיעה כלכלית משמעותית בהם וביצירת הקשר עמם על רקע רצון שלהם בהלוואה. ועם זאת, איני סבור שקיים קשר ענייני הדוק בין אישומים אלה, המצדיק לראות בהם "אירוע" אחד לצרכי קביעת מתחם העונש ההולם.

בכלל זה, דובר במספר קורבנות שונים. בנוסף, מדובר בדרכי הונאה שונות באופיין, בהיקפן ובשיטות ששימשו ליישומן: האישום הראשון מתמקד בעסקאות רכישת הרכב ומימונו והסתיים עם כישלון הניסיון להביא את בני הזוג להגיש תלונה כוזבת במשטרה. להבדיל, האישום השני כולל שלל מעשי רמיה, לחץ ואיום: בקבלת כרטיסי אשראי ושימוש בהם לרבות הנחיה להזמין כרטיסים נוספים, גזל של אלפי שקלים ודחיית פניות להשיב את הכספים, הבאת הקרבן לניסיונות לרכוש מכשירי טלפון ואופנוע, פניה לנטילת הלוואות על שם הקרבן והנחייתו לנסות ליטול הלוואה כנגד דירתו, הנחייתו לרכוש מצלמה עבור הנאשם, והמהלך המורכב של ניסיון מכר הדירה, שכמעט ו"צלח". ביצוע אישום זה כלל מישורים מהותיים הנעדרים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

מהאישום הראשון, בדגש על היקף הניצול ודרגת השליטה שהושגה בנפגע, ועל ההפעלה של לחץ ואיומים עד כדי הבאת הנפגעים לחשוש לחייהם.

אין מדובר, אפוא, באותו "אירוע" – וראו את עיצובו של מבחן "הקשר ההדוק" כעוסק במספר עבירות לצרכי סעיף 40(גא) לחוק העונשין, למשל, בע"פ 5668/13 מזרחי נ' מדינת ישראל (17.3.16), ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.2015), ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14), וע"פ 2240/21 מדינת ישראל נ' שחר (8.11.21). עוד בולט כי האישום השלישי, העוסק בהפרת תנאי שחרור ממעצר, נבדל במהותו מן היתר.

בשל כך, ייקבעו מתחמים נפרדים:

44. מעשי הנאשם מעלים חומרה ניכרת. מקורה בהחלטה, לנצל קרבנות תמימים באופן פסול לצרכי רווח. קרבנות, שמעצם החיפוש אחר הלוואה באינטרנט ניבטת האפשרות של מצוקה כלכלית שלהם – מצוקה, שנגלתה לנאשם עד מהרה אך הוא בחר להוסיף ולהעמיקה בדרך של ניצולם הכספי של הקרבנות.

45. חומרת המעשים מעצימה נוכח מיהות הקרבנות בהם בחר הנאשם, לצורך רמייתם: המדובר בקרבנות מוחלשים, המתמודדים עם קשיים ייחודיים. הנאשם ידע על כך, ובמקום לחמול על הנפגעים בחר לנצלם, ולמעול באמון הרב שנתנו בו.

46. בכלל זה, במעשים מושא האישום הראשון, בחר הנאשם לנצל בני זוג הסובלים מחירשות ואשר נקלעו לקושי כלכלי ניכר, ולרכוש באמצעות כספם ומסמכיהם רכב בעסקת מימון של מאות אלפי שקלים, ללא ידיעתם. זאת, באמתלה של עזרה בקבלת הלוואה ותוך הונאתה של רויטל למסור לו פרטים ומסמכים. הוא אף ניצל את המגבלה, כשטען בפני רויטל כי הוא מבקש לעזור לה משום שהיא ובעלה דאז בנימין סובלים מחירשות, ובפועל רכש ללא ידיעתם ו"על חשבונם" רכב יוקרה ו"העליו", ואז הציע להם הונאת ביטוח לה סירבו. בדרך זו קלע את קרבנותיו המוחלשים לחובות כספיים נוספים וניכרים, ולצורך להתמודד עם מצב דברים בו מאן-דהוא משתמש ברכב, שאינו ברשותם אך נותר רשום על שמו של בנימין.

47. המעשים מושא האישום השני מציגים פסול מוסרי וערכי הגובר בעצמתו אף על קדמו. גם הפעם פגע הנאשם בקרבנות מוחלשים: ס.ד. הסובלת מפיגור שכלי וונה ד.ב. הסוגל מעיכוב התפתחותי בולט וממום בלב. הנאשם ניצל את מצבם, ועשה כן בצורה פוגענית ומקוממת – ויש לומר, גם במידה לא מבוטלת של אכזריות.

מגבלותיו ההתפתחותיות והבריאותיות של ד.ב. הפכו אותו פגיע במיוחד להשפעתו של הנאשם. האחרון ניצל זאת: תחילה, בהציגו תואנות כזב בפני ד.ב. הנוח-לשכנוע, כדי להביאו לפעולות שונות באמצעותן ביקש הנאשם לגזול מד.ב. ממון ורכוש. בכלל זה, קיבל בדרך זו גישה לכספיו של ד.ב. ויכולת לעשות בהם שימוש. בהמשך, העצים הניצול וקיבל לבוש של הפעלת לחץ

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

ואיומים קשים, לאותה מטרה. לחץ ואיום הופעלו גם כדי למנוע מהאם ס.ד. להפריע למימוש זממו של הנאשם.

עצמת הלחץ הפסול מצאה ביטוי בדרגת האיומים ובחזרתם על עצמם, כמפורט לעיל. להמחשה, אפנה להתכתבויות בין הנאשם לד.ב., עת/2, בהן איים הנאשם על ד.ב. בהודעות כגון "מתקשרים לסבא שלך", "הם כולם נוסעים לצפון אני לא רוצה שיהיה בלאגן" או "עם אתה לא הולך היום יבוא אליך הביתה ולא יהיה בית בכלל" (השגיאה במקור). עצמת הלחץ ניכרת גם בדרגת השליטה בד.ב., אותה הצליח הנאשם לבסס. זאת, עד כדי הבאתו של ד.ב. למעשים הנוגדים בבירור את האינטרס האישי שלו. גם כאן, להמחשה, אפנה לדוגמא מעת/2 בה ביקש ד.ב. מהנאשם רשות לרכוש לו ולאמו אוכל (אזכיר: מכספו-שלו), ונענה בידי הנאשם "לא. חלאס דייע. שאמא שלך תבקש מההורים שלה" (עמ' 61. הנוסח במקור).

עוד ניכרת עצמת הלחץ במצוקה הקשה אליה נקלעו הקרבנות. זו עולה, בין היתר, מהחרפת מצבו של ד.ב. שנדרש לטיפול רפואי, מה שנמסר לנאשם בידי ס.ד. שחששה לחיי בנה - אך לא הביא את הנאשם לחדול ממעשיו. המחשה נוספת מצויה בחששם של ד.ב. וס.ד. לחייהם עד כדי רצון להימלט מביתם מאימת הנאשם ו"משפחת הפשע" שזכרה באיומיו, או בתחוננו קורעי הלב של ד.ב. בפני הנאשם לבל יאלצו למכור את דירתו, כמתועד בהקלטה שהוגשה בפרשת העונש.

48. הפסול שבמעשים מתחדד גם נוכח שלל דרכי הכחש, הרמיה והגזל, בהם נקט הנאשם. באישום הראשון נקט באמתלה של סיוע בקבלת הלוואה כדי לקבל מידע ומסמכים, השתמש באלה בעסקאות רכישה, ביטוח ומימון שביצע במגרש הרכבים כביכול בשם הקרבן, גנב את הרכב, ומבלי לגלות זאת לבני הזוג הוסיף והציע להם הונאת ביטוח ממנה אף ציפה לקבל "תשלום עבור שירותים", תוך הבטחות כזב נוספות בדבר הכספים שיקבלו וסכומי החוזר החודשיים.

גם המעשים מושא האישום השני החלו באמתלה של סיוע בקבלת הלוואה, וגם הפעם נקט הנאשם במגוון דרכי רמייה והשפעה. בין היתר השמיע אמתלות, ששימשו אותו לקבלת פרטיו הפיננסיים וכרטיסי האשראי של ד.ב. ולניסיונות לקבל הלוואות בשמו. שקרי הנאשם אף הובילו את ד.ב. לבצע אקטים כגון דיווח לנאשם על הוצאותיו הכספיות, ניסיונות רכישת טלפונים ואופנוע או קבלת הלוואה עבור הנאשם, רכישת מצלמה עבורו, הוצאת כרטיסי אשראי נוספים ושיקים, ולבסוף הנעתו בניגוד לרצונו ובאיומים קשים למהלך מכירת הדירה ולאקטים השונים להם נדרש ד.ב. ואותם ביצע במסגרת זו, לרבות חתימה על הסכם מכר. כל זאת בניגוד לרצונו של ד.ב., ובהשפעת חששו לעצמו ולבני משפחתו.

פן נוסף של חומרת המעשים באישום זה עוסק בריבוי המהלכים והימשכותם – כך לאורך תקופה לא מבוטלת, ובשאיפה של הנאשם לנצל עד תום את הקרבן ולסחוט ממנו ממון ורכוש.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לוי (עציר)

49. מעשים אלה של הנאשם פגעו בערכים, המוגנים בידי העבירות שביצע. ענינם בהגנה על האוטונומיה של הפרט ועל קניינו, ומניעת פגיעה באלה בדרכי כחש או – כך בנוגע למעשים מושא האישום השני – בהפעלת לחץ ואיומים. אלה פוגמים באופן ניכר גם בתחושת הביטחון האישי, ביכולת לתת אמון בזולת ובשלווה הנפשית.

בכך שלובה גם ההגנה על הסדר הציבורי, בשים לב בין היתר לקושי של נפגעים בעבירות אלה לחשוף את הפגיעה בהם, קושי שלפי טיעוני המאשימה אף הוביל לטיפול לא מיטבי במתלוננים בהליך זה, עד לחשיפת הפרשה בתקשורת. שאיפה מקבילה היא להגנה על החלש, שמטבע הדברים חשוף יותר לסכנת הניצול, ועל ההוגנות שבין הפרטים בחברה. ניסיון הנאשם לשדל את בני הזוג הנזכרים באישום הראשון לתלונה כוזבת גם פגע בערך המוגן של שמירה על שלטון החוק.

50. חשיבותם של ערכים מוגנים אלה הובילה לגיבושה של מדיניות ענישה מחמירה, בגין הפגיעה בהם. כך נפסק, למשל, בנוגע לעבירות הרמייה:

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן הרבה של עבירות המרמה והזיוף, אשר פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנחוצים לשם שגשוגה. עוד הובהר, כי חומרתן הרבה של העבירות מצריכה נקיטה במדיניות ענישה מחמירה בגין ביצוען" (רע"פ 1664/23 אמור נ' מדינת ישראל (28.2.2023). ראו גם רע"פ 4514/18 אהרוניאן נ' מדינת ישראל (3.7.18).

וכך בנוגע לעבירות הסחיטה:

"לא אחת עמד בית משפט זה על חומרתה המופלגת של סחיטה באיומים וקבע כי עבירות כאלה מחייבות החמרה בענישה [...] נקבע כי ענישה כאמור צריכה להעביר מסר חד וברור לציבור, כי הסוחטים באיומים ישלמו על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה – זאת, לא רק מטעמי הלימה והרתעת הרבים, אלא גם כדי לעודד את קורבנות הסחיטה לשבור את 'קשר השתיקה' שנכפה עליהם ולפנות, מבלי להסס, לרשויות אכיפת החוק [...] עבירת סחיטה באמצעות איומים פוגעת קשות במרקם חייהם של קורבנות העבירה הנסחטים – במישור האישי והכלכלי כאחד – כאשר הסוחט עושה דין לעצמו, מנצל לרעה את עודף הכוח שבידו, פוגע בחופש הבחירה של נפגע העבירה וגוזל את קניינו" (ע"פ 4416/23 מהרי נ' מדינת ישראל (4.10.23).

"מטבע הדברים, חוששים קורבנותיהם של מעשי סחיטה לחשוף את שארע להם בפני רשויות החוק מחמת האיומים שהופנו אליהם. לפיכך, משנתגלו עבירות אלו, על רמת הענישה לכלול מסר שיהיה בו להרתיע הן את העבריין והן את הציבור בכללותו. עליה לשקף את מורת הרוח מעצם ביצועה של העבירה והפגיעה באינטרס המוגן הגלום בה, וכן לעודד קורבנות נוספים לדווח על אשר עוללו להם" (ע"פ 11541/05 פלוני נ' מדינת ישראל (21.08.2006).

"רק לעתים רחוקות אזור הקורבן אומץ כדי לפנות לרשויות החוק, הואיל והוא חושש שידם של הסחטנים עלולה להשיג אותו במוקדם או במאוחר, מבלי שאנשי החוק יוכלו להושיעו [...] עבריינים בתחום זה עלולים לשלם על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה. ענישה מסוג זה מטרתה אפוא משולבת, לתת ביטוי למידת הכיעור שבעבירה זו ולשאט הנפש שהיא מעוררת בלב השומע, והיא נועדה גם כדי לעודד את הקורבנות לשבור את קשר-השתיקה, ולהביא את דברם בפני רשויות החוק כדי לשים קץ לסחיטה בה הם נתונים" (ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלוין (1.11.01). ראו גם ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל (21.7.16), ע"פ 395/22 מדינת ישראל נ' פלוני (18.5.22).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

51. הנאשם פגע בכל אלה, כאשר מהטעמים שפורטו לעיל ניתן לאפיין את עצמת הפגיעה שנלוותה למעשיו מושא האישום הראשון כגבוהה, וזו שנלוותה למעשים מושא האישום השני – כגבוהה מאוד.

52. מעשי הנאשם אף גרמו לנזקים ניכרים: במעשים מושא האישום הראשון גנב רכב יוקרה, וגרם לנזק של מאות אלפי שקלים. תחילה (ולאורך זמן ניכר) נדרשו בני הזוג להתמודד עמו, וכנמסר בידי המאשימה – נראה כי בהמשך תיידרש לו חברת המימון. בני הזוג נקלעו גם למצב מורכב בו רכב שנגנב ואינו ברשותם, רשום על שם אחד מהם.

גם באישום השני נגרם נזק כספי כתוצאה ממעשי הגזל הלא מורשים של הנאשם, שעשה שימוש בכספיו של ד.ב.

המעשים הוסיפו ופגעו בתחושת הביטחון האישי של הנפגעים, וביכולתם לתת אמון בזולת – אלמנטים, החשובים לכל אדם וחשובים שבעתיים לנפגעים במקרה זה, נוכח מאפייניהם ומצוקותיהם וההשלכות שיש לאלה על ההתמודדות המורכבת עם חיי היום-יום. עדותה של רויטל המחישה, בבית המשפט, את המצוקה הניכרת שחשה במישורים אלה. גם אם זו נתרמה מקשייה הכלכליים עובר לעבירות, הרי שהחריפה בצורה ניכרת עקב הפגיעה מידי הנאשם. תוזכר גם הפגיעה בד.ב., עד כדי התדרדרות במצבו הבריאותי.

53. לצד זה, יש לשקול את הנזק הפוטנציאלי, שהוא כבד: לו צלחו מאמצי הנאשם להניע את בני הזוג באישום הראשון להונאת הביטוח, היה חושפם לסיכון הרב שבעשייה פלילית ולחבות גם במישור האזרחי, ועלול היה להזיק גם לחברת הביטוח.

הנזק האפשרי מן המעשים מושא האישום השני הוא רב עוד יותר: שיאו בניסיון למכור את דירתו של ד.ב. במחיר זול ממחיר השוק וליטול מן התמורה, ניסיון שהגיע עד כדי חתימת חוזה מכר כך שכמעט והתממש. האישום כולל גם ניסיונות להביא את ד.ב. לרכוש טלפונים, אופנוע ולקבל הלוואה – כל אלה סוכלו, למרבה המזל, בשל עירנות של אחרים. לו התממשו, היו מעצימים מאוד את הנזק מהמעשים ובכלל זה מותירים את ד.ב. ללא דירתו ובחובות כבדים. גם הגישה שקיבל הנאשם לחשבונו ולכספיו של ד.ב., ושנוצלה על ידו, עלולה הייתה להביא לפגיעה רחבה עוד יותר.

54. מכאן לענישה הנוהגת. כפי שציינו הצדדים בטעוניהם לעונש, לא רבים המקרים בהם נדונו בפסיקה תרחישים, המקבילים למעשים מושא גזר דין זה. כך בשים לב בין היתר לריבוי העבירות שביצע הנאשם בכל "אירוע". למרות זאת, ניתן לגזור נתונים הרלבנטיים לאפיון הענישה הנוהגת ממקרים, בהם עלו אלמנטים דומים. באלה, ניכר יישום של ההנחיה העונשית עליה עמדתי לעיל, בדרך של גזירת עונשי מאסר לתקופות ניכרות, לצד מאסר מותנה וענישה נלווית שלעיתים גם נתנה ביטוי למניע הממוני שבביצוע העבירות ולנזקיהן, בדרך של חיוב בקנסות ובפיצוי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

סוג ראשון של מקרים בה אעסוק דנו ברמייתם של קורבנות מוחלשים וגזילת ממונם. הפסיקה ראתה בכך אלמנט בעל משקל ניכר לחומרה:

לדוגמא, בת"פ (מחוזי חיפה) 6028/07 **מדינת ישראל נ' ללוש ואח'** (26.12.07) נדונו בני זוג וכן קטין בן משפחתם, שמשך מספר חודשים נכנסו לבתי קשישים תוך התחזות לעובדי חברת החשמל, גנבו כרטיסי אשראי והחליפו אותם בכרטיסים גנובים אחר, הציעו לקשישים עזרה במשיכת כסף מכספומט תוך גניבת הכרטיס, וקיבלו את מספרי הקוד של הכרטיסים בתחבולות שונות. על המעשים חזרו כעשרים פעמים. באמצעות הכרטיסים משכו כספים וביצעו עסקאות בשווי מצטבר של כ-120 אלף ₪. הם הודו והורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, התחזות, התפרצות בתחבולה, קשר לפשע ועוד. גזר הדין האמור עסק בשניים מהם: בן הזוג, בעל עבר פלילי, נדון לשבע שנות מאסר בצירוף מאסר מותנה שהופעל, למאסר על תנאי ולפיצוי. הקטין, כבן 16 ותשעה חודשים, נדון לשהות במעון סגור עד לגיל 20, למאסר על תנאי ולפיצוי. ערעורו של בן הזוג נדחה (ע"פ 1334/08).

עפ"י (ב"ש) 56524-10-20 **מדינת ישראל נ' דיין** (23.12.20) עסק במי שהועסקה בסיוע לקשישי עיוור, וניצלה את הגישה שניתנה לה לכספיו כדי לגנוב ממנו, לאורך תקופה, סכומי כסף ולרכוש מוצרים. להסוואת מעשיה, ביצעה מהלכים בחשבונות ובכרטיסי האשראי. עוד זיפה שיקים של הקשיש ועשתה בהם שימוש. כך גזלה סכום כולל של כ-550 אלף ₪ ומנגד, למניעת גילוי מעשיה, הפקידה סכומים לחשבונות הקשיש. היא הורשעה לפי הודאתה בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי עובד, זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף. בית משפט השלום גזר עליה 32 חודשי מאסר, מאסרים על תנאי, קנס ופיצוי בסך 100,000 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והעמיד על העונש על ארבע שנות מאסר ואת הפיצוי על 250,000 ₪.

ברע"פ 6388/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.10.21). דובר במי שהסיע קשישים באמבולנס מביתם לבתי חולים, ובמהלך זה עשה שימוש בכרטיסי האשראי של הקשישים ומקורביהם, ללא ידיעתם ובדרכים שונות. כך גזל סכום כולל של כ-43,000 ₪. לפי הודאתו, הורשע בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ושל ניסיון לעבירה זו, בריבוי עבירות הונאה בכרטיס חיוב בנסיבות מחמירות, ובריבוי עבירות מידע כוזב. לאחר הפחתה מסוימת בהליך ערעור, נדון הוא ל-26 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסכום כולל של 50,000 ₪. בקשת רשות ערעור שהגיש, נדחתה.

עפ"י (ירושלים) 16579-11-19 **עויזה נ' מדינת ישראל** (24.6.20) עסק באדם בעל עבר פלילי שהורשע, לפי הודאתו, במספר עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בשבעה מקרים פנה הוא לנהגים קשישים, טען בכזב כי ברכבם תקלה וכי הוא מכונאי רכב שיכול לתקנה, וקיבל מידיהם אלפי שקלים עבור "תיקונים" שלא ביצע. נגזרו עליו 40 חודשי מאסר

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

בנוסף לשנת מאסר מותנה שהופעל, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. בית משפט זה דחה את ערעורו, למעט הפחתה של חודשיים במשך המאסר בשל שהות ממושכת במעצר בפיקוח אלקטרוני.

בת"פ (מחוזי ת"א) 23999-01-14 **מדינת ישראל נ' נומה** (15.6.14) נדון מי שניצל קשישה גלמודה לאחר שרכש את אמונה. המעשים כללו קבלת כספים באמתלה של רכישת מונית; הנחייה של הקשישה לפתוח חשבונות בנק, למשוך כספים וליטול הלוואות אותן לקח; "השתלטות" על חשבונותיה, שיקים וכרטיסי אשראי שלה וביצוע פעולות לטובת הנאשם; ושכנוע הקשישה למכור את דירתה – מהלך, שקודם עד כדי התקשרות בחוזה מכר שככל הנראה לא יושם (אך הקשישה נתבעה בידי הקונה). כך הפיק הנאשם סכום של כ-760 אלף ₪. את מעשיו ועבודתו העלים ממי שמונתה כנאמן במסגרת הליכי פשיטת רגל שניהל. לפי הודאתו, הורשע בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שבועת שקר, שיבוש הליכים ובמספר עבירות על פקודת פשיטת הרגל. לחובתו עמדה הרשעה בעבירות מס, והוא סבל ממצב רפואי ונפשי קשה ומורכב. הוא נדון לחמש שנות מאסר, רובן במצטבר למאסר שריצה, למאסרים על תנאי ולפיצוי בסכום הנזכר לעיל. ערעור על הכרעה זו נמחק, בהמלצת בית המשפט העליון (ע"פ 5834/14).

55. רכיב, המאפיין את האישום השני בו אנו עוסקים, הוא רכיב הסחיטה. גם הוא מאופיין בפסיקה כאלמנט מחמיר, ולהמחשה הדוגמאות הבאות:

ע"פ 7056/17 **מנדריצ'נקו נ' מדינת ישראל** (11.2.18) עסק במי שיחד עם אחרים, וגורמים עברייניים מחו"ל, סחט קשישים דוברי רוסית המתגוררים בישראל. אותם גורמים התקשרו לקשישים, כביכול בעניין קרוב משפחה של הקשיש, טענו שהקרוב היה מעורב בתאונה, נפגע או פגע באחרים ודרשו תשלום מידי אחרת תוגש נגדו תלונה והוא ייאסר. הנאשם ושותפיו הגיעו לקבל מהקשישים כספים, שמקורם מקצבאות וחשכונות ושהגיעו לסכום כולל של מעל ל-120 אלף ₪. הם חלקו בכספים, וחלקם שלחו לגורמים בחו"ל. לפי הודאתו, הורשע באחת עשרה עבירות של סחיטה באיומים. הוא נדון ל-44 חודשי מאסר לצד מאסר מותנה שהופעל במצטבר, ולפיצוי בסך 50 אלף ₪. ערעורו נדחה. בפסק הדין סקירת עונשיהם של מעורבים נוספים בפרשה, שבהתאם לחלקיהם (ולעיתים בהסדר טיעון "סגור") נדונו לעונשים שנעו בין שש וחצי שנות מאסר ובין 13 חודשי מאסר.

ע"פ 3856/13 **גוני נ' מדינת ישראל** (3.2.14) עסק באדם נטול הרשעות קודמות שהורשע לפי הודאתו בעבירות של סחיטה באיומים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לקיחת שוחד, עושק, הטרדת עד ועוד. בעת ששימש כפקח עירוני לבוש מדים, דרש סכומי כסף ממהגרי עבודה חסרי מעמד, שסברו שהוא עובד המשטרה. זאת באמתלה, שהתשלום דרוש להסדרת ענייניהם מול הרשויות. לעיתים איים לפגוע בפרנסת המהגרים, במשפחותיהם ואף להביא לגירושם. עוד איים על אחד הנחקרים והטריד עדה. בהסדר טיעון סוכם, שיפקיד 100,000 ₪ כפיצוי והתביעה תבקש לגזור עליו 30 חודשי מאסר. בשים לב לנסיבות אישיות ייחודיות, הוא נדון לשנתיים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

במאסר, מאסר מותנה ולפיצוי בסכום האמור. ערעורו נדחה, בקביעה לפיה דובר בעונש נמוך למעשיו החמורים.

לצד אלה יצוינו מקרים נוספים, הממחישים את משקלו של רכיב הסחיטה הגם שלא עסקו בקרבנות מוחלשים (וזאת בניגוד למעשי הנאשם): בע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל (20.9.15) נדון מי שהורשע לפי הודאתו בשני מעשי סחיטה (לפי הרישא לסעיף 428), עת הציג עצמו כבעל משרד חקירות ודרש כספים משני מתלוננים, האחד חרדי, אחרת יפיץ חומרים בדבר בילוייהם וקשריהם עם נשים. בבית המשפט המחוזי נדון לחמש וחצי שנות מאסר, שכללו גם הפעלה של מאסר על תנאי בן שנה, ולמאסר מותנה. מטעמי אחידות בענישה הפחית בית המשפט העליון חצי שנה ממשך המאסר.

בע"פ 7166/15 פלוני נ' מדינת ישראל (24.2.16) נגזרו 40 חודשי מאסר (ובצירוף מאסר מותנה שהופעל: 44 חודשים), מאסר על תנאי ופיצוי בסך 50 אלף ₪. כך, על נאשם שיחד עם בת זוגו עודד את הקרבן לקיים יחסים עם בת הזוג, תיעד זאת וסחט מהקרבן כספים – לרבות בדרך של חיובו לפרוע המחאות נטולות כיסוי - בסכום כולל של כחמישים אלף ₪. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

גם המערער בע"פ 4423/22 אבו עמרה נ' מדינת ישראל (30.10.22) יזם תיעוד של גברים במצבים אינטימיים, וסחטם באיומים. נסחט אחד שילם עשרות אלפי שקלים, והשני נדרש לשלם 140,000 ₪ אך טרם תשלום המערער נעצר. הוא הורשע לפי הודאתו בשתי עבירות סחיטה באיומים, וכן בעבירות החזקת סכין ופגיעה בפרטיות, משצילם גברים שונים לקראת קיום אקט מיני ללא הסכמתם. נגזרו עליו שלוש שנות מאסר (ובצירוף עונש מותנה – 40 חודשים), מאסרים על תנאי, קנס של 5,000 ₪ ופיצוי בסך 50,000 ₪. ערעורו נדחה.

בעניין מהרי הנזכר לעיל נדונה סחיטה של גבר בידי אישה, שאימה להפיץ סרטון אינטימי ששלח לה, והביאה אותו לשלם 3,850 ₪ וסכום נוסף של 2,000 ₪. המערער סייע לה בקבלת הכספים מהנסחט, והורשע לפי הודאתו בסיוע לסחיטה באיומים ובסיוע לניסיון סחיטה באיומים. הוא נדון לשנתיים במאסר תוך הפעלת מאסר מותנים – ובסך הכל 28 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי של 4,000 ₪. ערעורו נדחה.

56. לקולה, לצד הנזק שלא התממש (בדגש על מכירת הדירה) וכמצוות סעיף 40ט(א)(5) תישקלנה הסיבות, שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות. טענתו כי דובר במצוקה כלכלית עקב קריסה עסקית לא בוססה בראיות רבות, אך לא נסתרה ונתמכת בפלט תיקי ההוצאה לפועל שהוגש. לכן, יש לשקלה לכף זכות.

57. מתחמי העונש ההולמים לאישומים הרלבנטיים לדיון שנערך לעיל ייקבעו בשים לב לכל אלה, ובשים לב לריבוי המעשים והעבירות הנכללים בכל אישום, טיבן ותוצאותיהן. בכלל זה, ומבלי לגרוע מכלל האלמנטים שנסקרו לעיל, אזכיר שעל המתחם בגין העבירות מושא האישום

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

הראשון להלום הן את ההונאה שהובילה לרכישת הרכב, הביטוח ועסקת המימון, הן את גניבת הרכב, הן את הניסיון לשדל לתלונת שווא ולהונאת ביטוח והן את הנזק הכספי הכבד. העבירות מושא האישום השני קשות עוד יותר, ועל המתחם להלום ריבוי מעשי מרמה, סחיטה, איום וניצול לאורך תקופה, ואת תוצאותיהם כמפורט לעיל. בכלל זה יצוין שהנאשם הורשע בעבירות לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, העוסק במקרים בהם הסחיטה צלחה והעונש המרבי הנלווה לו גבוה מן העונש בגין העבירה שברישא לסעיף זה.

58. במכלול השיקולים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם למעשים מושא האישום הראשון כולל מאסר לתקופה שבין 20-40 חודשים, לצד מאסר מותנה שנועד להתמודד עם החשש להישנות מקרים דומים, קנס שיבטא את המניע הכלכלי למעשים ואת הרווח הניכר מגניבת רכב ששוויו מאות אלפי שקלים, ופיצוי.

המתחם הנוגע לאישום השני כולל מאסר לתקופה שבין 36-84 חודשים, מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

59. מכאן למתחם העונש ההולם בגין המעשים מושא האישום השלישי.

חלופות המעצר נועדו לאפשר אמצעי שחשיבותו רבה: מחד, הוא שואף להבטיח את תכליות המעצר, בדגש על השמירה על שלום הציבור ומניעת עבריינות חוזרת, לצד מניעת שיבוש ההליך הפלילי והימלטות מאימת הדין. בד-בבד, חלופת המעצר מאפשרת לצמצם את הפגיעה בחירותם של נאשמים העומדים לדין, שאחרת עלולים היו לשהות במעצר. העבירה של הפרת הוראה חוקית הנוגעת להקשר זה מבקשת לשמר את אפקטיביות החלופות, שאחרת יהיה הכרח להורות על יותר מעצרים – ולחלופין, לסכן את הציבור ואת ההליך המשפטי.

60. אינטרסים מהותיים אלה נפגעו ממעשי הנאשם, אשר הפר את האמון שניתן בו עת שוחרר ממעצר, ניצל שעת כושר בה המפקח נרדם, ויצא מ"מעצר הבית". היבט נוסף של חומרה מצוי בניסיונו להתחמק מתפיסה, בטענה שאין בידו מסמך ופרטים מזהים, ובהמשך בניסיון להימלט פיזית.

מנגד, ההפרה לא לוותה בביצוען של עבירות נוספות, ולפי העובדות בהן הורשע הנאשם נועדה למטרה שאינה עבריינית.

61. הענישה הנוהגת בגין מעשים דומים מסתפקת, דרך כלל, שאינם מוחשיים. ראו למשל את רע"פ 5023/18 **בדיר נ' מדינת ישראל** (28.6.18) בו נזכרה קביעת מתחם עונש שנע בין מאסר על תנאי, ובין תקופת מאסר קצרה. אני סבור שגם בעניינו של הנאשם יש לאמץ מתחם זה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

קביעת העונש

62. בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, מצאתי לגזור עונש כולל לכל העבירות, שביצע הנאשם. אין בכך לגרוע מריבוי המעשים והאירועים, כך שעל העונש שייגזר לשקף את המכלול. בד-בבד, יש לשמור על יחס הולם בין חומרת המעשים והעבירות השונות ומידת האשם הנלווה להן, לבין תקופת המאסר שתיגזר (סעיף 40ג) לחוק העונשין).
63. לזכות הנאשם תעמוד הודאתו, שיעלה את ההליך וחסכה מזמנם של הצדדים, העדים ובית המשפט. בהקשר זה, בהינתן קשיי המתלוננים אשר פורטו לעיל, ישנו משקל מיוחד להודאה כמהלך, שייתר את הצורך בעדותם ובחקירתם בבית המשפט.
- להודאה פן נוסף, שעניינו בנטילת אחריות. הנאשם נשא דברים בהם ביטא בושה, וצער על הפגיעה במתלוננים. נמסר (ולא נסתר) שהתנצל בפני אחת מהם כבר בשלב החקירה. עמדתו גם גובתה במידת מה בהצעה, להפקיד פיצוי בסכום שנקב. דברים אלה יישקלו לזכותו. כן יישקלו התיקונים שבוצעו בכתב האישום, בהשוואה לנוסח המקורי.
64. עוד לקולה, אשקול כי אין בעברו של הנאשם עשייה פלילית דומה, ועד כה ניהל חיים נורמטיביים שטיבם עלה בין היתר מן העדויות לעונש, ומן המסמכים בדבר שירותו הצבאי (לרבות בשירות קבע) שהסתיים לפני למעלה מעשור. אשקול את נסיבותיו האישיות כפי שהוצגו בידי באת כוחו, וכי מדובר עבורו במעצר ובמאסר לראשונה בחייו. יישקלו התקופה הממושכת בה שהה במעצר, והטענות בדבר קשייו בבית האסורים בשל מצבו הבריאותי כעולה מן המסמך שהוגש, הצורך בתזונה מותאמת ותנאי המעצר, והנתק מבנו. זאת, בציון כי אין בהכרעתי כאן לאשרר את הטענות שהעלה בעתירת אסיר שהגיש או להשליך על ההכרעה בה.
- אוסף ואשקול את הפגיעה בנאשם גם בעתיד, כתוצאה מהמאסר שידרש לרצות. תישקל אף הפגיעה בסביבתו, בדגש על בני משפחתו שהיא משפחה מן הישוב ומעשי הנאשם נחתו עליה כרעם ביום בהיר, כפי שתיארו אמו ואחיו בעדויותיהם.
65. מנגד, בשים לב לסעיף 40א(5) סיפא לחוק העונשין ומבלי לגרוע מן האמירה על נכונות להפקיד פיצוי במסגרת מו"מ עם התביעה יצוין, כי עד כה ולמרות הזמן שחלף מביצוע המעשים, לא ביצע הנאשם מהלכים בפועל לתיקון נזקי המעשים, ולהקלה על המתלוננים בהם פגע. בכלל זה לא נטען או בוסס, כי השיב את רכב היוקרה שגזל או מסר פרטים שיאפשרו לאתרו.
66. עוד יישקלו שיקולי ההרתעה והמניעה: מעשי הנאשם מעלים חסר מוסרי-ערכי ונכונות לפגוע ולנצל את הזולת, בדגש על החלשים ביותר, לצורך רווח אישי. טעמים אלה וכן עצמת המעשים, הנקיטה בשלל דרכי מרמה ולחץ לצורך מימושם, והחזרה עליהם כלפי נפגעים שונים, מקימים סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. מבלי לגרוע מהתנצלותו ומן הדברים שמסר באולם בית המשפט, הרי שהנאשם לא טופל או שוקם, והקשיים הכלכליים שהניעו אותו לבצע את העבירות

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22-09-44833 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

- לא חלפו מן העולם. מכאן הסיכון האמור, אשר מחייב לעצב את העונש גם בשים לב לשיקול ההרתעתי-אישי. כך הן במישור העונשי המוחשי, והן בגזירתו של מאסר על תנאי.
67. לצדו, יישקל הצורך בעיצובו של מסר הרתעתי-כללי, המבקש לגונן על מי שמאפייניהם הופכים אותם פגיעים לניצול, למניפולציות וללחץ. יותר מאחרים, זקוקים הם להגנת החברה מפני מעשי מרמה וסחיטה, שנועדו לנשלם מרכושם. הגנה, שאחת הדרכים לספקה היא באמצעות המשפט: בהרתעת פוגעים-בפרטנציה מפני ניצול קרבנות מוחלשים, באמצעות המחשה של המחיר הכבד אותו ישלמו אם יחטאו במעשים מהסוג האמור.
68. כל אלה מחייבים הטלתו של עונש מאסר לתקופה משמעותית, אך תוך מתן ביטוי גם לשיקולים לקולה ושמירה על מידתיות כוללת של העונש. לצד זה, נדרש מאסר מותנה. בנוסף, המניע הממוני והרווח שהופק בפועל מן המעשים מחייבים גזירתו של קנס, שלמיתונו יישקלו הקשיים הכלכליים של הנאשם. להבדיל, מהפיצוי המגיע למתלוננים אין לגרוע בשל מצבו הכלכלי של הנאשם (למשל ע"פ 5761/05 מג'דלאווי נ' מדינת ישראל (24.7.06)).

הכרעה

69. על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:
- חמש וחצי שנות מאסר. לא הוצגו בפני נתונים מדויקים בדבר תקופות המעצר בהליך זה. על כן, אני קובע כי מתקופת המאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם בגין הליך זה, לפי רישומי שב"ס.
 - שנת מאסר, אותה ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר על אחד מסעיפי העבירות, בביצוען הורשע בהליך זה. זאת, למעט עבירות של ניסיון לשידול לידיעות כוזבות בעבירת פשע ושל הפרת הוראה חוקית.
 - שלושה חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר את אחת העבירות הבאות: שידול לידיעות כוזבות בעבירת פשע או ניסיון לשידול כאמור; והפרת הוראה חוקית או ניסיון לבצעה.
 - קנס בסך 8,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד 1.1.25.
 - פיצויים לנפגעי העבירות כדלקמן (כל הפיצויים ישולמו עד 1.1.25):
 - סך 25,000 ₪ - לנפגעת רויטל בנון (אישום ראשון).
 - סך 25,000 ₪ - לנפגע בנימין בנון (אישום ראשון).
 - סך 50,000 ₪ - לנפגע ד.ב. (אישום שני).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לויין(עציר)

ד. סך 12,000 ₪ - לנפגעת ס.ד. (אישום שני).

המאשימה תעביר למזכירות בתוך 14 ימים את פרטיהם המלאים של הנפגעים.

ניתן לערער לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"א שבט תשפ"ד, 31 ינואר 2024, במעמד הצדדים.

אוהד גורדון, שופט

